

Trá na Reilge 1993

Grianghraf: Archiva Chonamara - Bob Quinn

Tuilleadh cóipeanna den leabhar seo le fáil ó/Further copies available on request from:

Gaeltacht i gCéin, Tír an Fhia, Leitir Móir, Co. na Gaillimhe.

Tel/Tel: (091) 551386/551600

Ríomh-phost/E-mail: gaeilgcein@eircom.net

Clúdach: Sailí Uí Fhlatharta (Sailí Bhreathnaigh, Caorán Mór Uaigh 719)

Faoi Shuan i gCríost

REILIG bhARR a' DOIRE

Máire Ní Chualáin

Eagarthóireacht & Dearadh: Mná Gaeltacht i gCéin

Arna Phriondaíl ag: Clódoiri Lurgan, Indreabhán, Co. na Gaillimhe.
Bunaithe ar an Suirbhé Ordainéis le cead ón Rialtas (Uimhir Cheadúnais MP 010901)

Cóipcheart: Gaeltacht i gCéin

FÁS

Is toradh tionscnaimh traenála de chuid F.Á.S. atá sa bhfoilseachán seo
a rinne an pobal áitiúil, Léibhí Fostaíochta agus
Cistí Struchtúrtha Eorpacha airgeadú air.

Fíor Bhuíochas

Ba Mhaith le Coiste Ghaeltacht i gCéin fíor bhuíochas a ghlacadh leis na daoine seo a leanas:

Mná Ghaeltacht i gCéin a rinne an obair taighde agus a chuir an leabhar le chéile agus le gach duine den phobal a thug tacaíocht agus cabhair dúinn leis an leabhar seo go mór mhór na daoine a thug pictiúir nó a thug eolas nó cúnamh de chinéal ar leith dúinn.

Bá mhaith linn buíochas a ghlacadh leis an tAthair Colm ó Ceannabháin, an tAthair Peadar Ó Conghaile, le Pat Bergin, Oifigeach Traenála Sínséarach, F.Á.S., le Helen Mac Mahon a tharraing na léaraidí de na clocha cinn, le Bob Quinn, le Aine Uí Dhomhnaill a chum an dán 'Gleann Seo na nDeor', Penelope Uí Churraoin, Mary Ann Uí Ghriofa, le Máirín Ní Áiligh, Margaret Uí Churraoin, Julie Uí Chualáin, Máirín Uí Ráinne, Seosamh Ó Flatharta agus Breda Ní Chualáin a rinne an obair dearadh.

Gabhann muid leithscéal ó chroí má tá dearmad nó botún in aon bhealach sa leabhar.

- * An tAthair Éamonn Ó Conghaile, Tír an Fhia, Cathaoirleach Seán Ó Loingsigh, Leitir Mór, Rúnai/Cisteoir Máirín Ní Áiligh, Leitir Mealláin, Saoiste Ghaeltacht i gCéin Gearóid Ó Cosgardha, Meitheal Forbartha na Gaeltachta Pádraic de Bhaldráithe, Foirnís, Leitir Mealláin

Daidoir

Seacht lán Reilig Phádraic
Tuamba Críosta, brat brída

Oileán na Naomh agus Teampall na nDeor,
ár dhá mbeannacht déag
le hanam na marbh agus le hanam mharbh phurḡadóir
an domhain

ḡo hiomlán aḡ méadóú ar a nḡlóire agus aḡ lahdhóú ar a
brianta

le saol na saol ḡo brách,

Amén

ḡo ḡcastar ar a chéile muid uilig ar ball í bhflaithceas
na ḡlóire le cúnamh dé

An tAthair Máirtín Laimn

Tá an leabhar seo i ndíl chuimhne ar ár muintir atá curtha
i Reilig Bharr a' Doire

Ar Chúil tá Seipéal Mhic Dara.

CLÁR

Reilig Bharr a' Doire - Leis an tAth. Colm Ó Ceannabháin	1-2
Réamhrá	3
Gleann Seo na nDeor	4
Comharthaí agus Siombailí	5
Logainmneacha na Ceathrúin Rua	6
Mapa Logainmneacha	idir 6-7
Sloinnte agus Uimhreacha na nUaigheanna	7-10
An Sean Teampall	11-13
Uaigh 1 - 99	14-27
An Cheathrú Rua	28-30
Uaigh 100 - 271	31-52
Scribhinn ag Trá na bPáiste	53
Uaigh 272 - 412	54-74
Muintir Uí Chatháin	75
Uaigh 413 - 452	76-81
Súil Siar	82-84
Uaigh 453 - 522	85-94
Muiris Ó Suilleabháin	95
Uaigh 523 - 991	96-154
Mapa - Reilig Bharr a' Doire	idir 154-155
Innéacs	155-210

Reilig Bharr a' Doire

"Bhailigh Iúdás macabéach ionanns dhá mhíle drachma óna Iúdaigh le íobairt a ofráil i Iarúsalem in éiric peacaí". Ar son na marbh a chuir sé an íobairt leorghnímh seo á hofráil. "Ba fhiúntach agus b'uasal an gníomh é agus is ann a léirigh sé a

chreideamh iomlán san aiséirí". Focail iad seo a scríobadh sa dara haois roimh Chríost agus cuireann siad in iúl creideamh na nIúdach san aiséirí agus na hiarrachtaí a rinne siad an creideamh sin a chosaint ar chultúr págánach na nGrecagach. Ar ndóigh is alt dár greideamh an t-aiséirí anois de bharr bhua Chríost ar an mbás Domhnach Cásca.

Sin é an fáth a bhfuil ómós againn dár mairbh mar go bhfuil a fhios againn go n-éireoidh an corp ó mhairbh arís ar an lá deireannach. Sin é an fáth a mbeannaítear uaigheanna na marbh agus a bhfuil an oiread sin ómóis dona reiligeacha ina bhfuil siad curtha.

Tá reilig Bharr a' Doire le hais na farraige. Bheadh sé deacair áit níos deise a fháil, tá daoine á gcur inti lena céadta bliain, go cinnte ó thús na hochtú haoise déag. Pat Cooney agus Barbara an chéad dá ainm atá le fáil inti. I 1794 a cuireadh iad sin inti. Tá daoine ó cheann ceann an pharáiste curtha inti agus ón taobh amuigh chomh maith, go háithrid Ros a' Mhíl. Ní mórán eile a chuirfear inti mar nach bhfuil aon áit inti, sin mura gcuirtear fairsinge uirthi. Sin é an trua agus an méid daoine a dúirt liom gur bhreá leo a bheith curtha inti. Cén t-iontas agus uaigneas na reilige agus ceol na mara ag meascadh le chéile ag cruthú an tsuaimhnis intinne don té a shuíodh ar an trá ag déanamh a mhachnaimh spioradálta. Mheabhródh sé suaimhneas agus síochán na bhflaitheas duit.

Tá carrchlós déanta taobh amuigh de gheata na reilige, rud a theastaigh go géar. Is mór an chreidiúint do FÁS an obair sin. Ar ghuaillí daoine nó ar charranna capall, má bhí an t-aistear rofhada, a thugtaí an corp go dtí an reilig fadó agus siad an ceathrar céanna a d'iompraíodh an corp amach as an teach a d'iompraíodh isteach sa reilig é. Eileatram a thugann an corp chuig an reilig anois. De shiúl a gcos an leanadh na daoine an corp cheana ach corrdhuine nach i gcarr a théann anois. Siad muintir na h-áite féin a dhéanadh an chónra sular fheabhsaigh an saol. As péine a dhéantaí í. Rinne Máirtín Bheartlín féin ceann acu, ach siad Cóil an tSoppeir agus Mike Bhid Roibeard agus Peatín Mháirtín is mó a dhéanadh iad. Tá triúr acu curtha i mBarr a' Doire, go dtuga Dia solas na bhflaitheas dá n-anam. Tá Máirtín Bheartlín beo briomhar fós, go mba fada buan é.

Ar Lean .....

Reilig Bharr a' Doire

Sén Comhairle Contae a bhíodh ag breathnú i ndiaidh na reilige, bídis anois nó ná bíodh, níl a dhios agam, ach siad an Coiste Pobail a bhailíonn an t-airgead agus a íocann fear leis an bhfear a bhaint. Faigheann siad tacaíocht maith ón bpobal agus sin mar is cóir mar gur sa reilig a shínfear ar fad muid ar ball. Ní raibh dóthain ómóis ag an bhfarraige don reilig, go háithrid ar aimsir stoirme agus b' éigin balla a chur léi ar thaobh na farraige. FÁS a rinne an obair sin freisin, nár laga Dia iad agus siad a réitigh an casán go Teampall Smocháin agus timpeall an Teampaill freisin le haghaidh an Aifrin ar an Domhnach is gaire do lá Mhic Dara.

Tá an-suim ag Gaeltacht i gCéin sna reiligeacha agus siad a chuir an leabhar seo le chéile. Is mór an chreidiúint atá ag dul do Mháirín Ní Áiligh agus dá foireann. Tá agus beidh go leor daoine buíoch dóibh, daoine nach raibh a fhios acu go barrainneach cá raibh a muintir curtha. Tá muidne buíoch dóibh mar gur chuir siad go leor dár muintir in aithne dúinn, daoine nach mbeadh seans dá laghad againn aithne a chur orthu murach iad. Ní bheidh siad chomh strainséartha dúinn nuair a chasfar orainn ar ball iad i bhflaithis Dé le cabhair Rí na nGrást. Cuid tábhachtach dár n-oidhreacht í stair ár muintire.

Tá Dia buíoch dóibh mar gur cuid den ghrá comharsan a mholann Sé an obair atá siad a dhéanamh. Tá an gort treafa ag mairbh na reilige seo, tá oidhreacht uasal fágtha acu againn, oidhreacht obair chrua agus oidhreacht chreidimh. Thuig siad focail an fhile agus spreag sé iad. Seo mar dúirt sé:

Ó dá mbeadh aḡas a ḡcúicḡaḡaḡ a ḡcáimḡ

Nó ar shíúil ariamh ar chnoic

Ní rachadh ḡo flaicḡis ḡcḡ leac

Ach leaba aḡas ḡcḡirc an ḡuime bhoicḡ.

Go dtuga Dia aoibhneas na bhFlaitheas do mhairbh Bharr a' Doire agus do na mairbh ar fad.

**An tAthair Colm Ó Ceannabháin,
Sagart Paróiste na Ceathrúin Ruaidh**

Réamhrá

Fáilte romhat a léitheoir,

Tá reilig Bharr a' Doire suite san gCeathrú Rua theas le taobh Thrá na Reilige, i gCuan Chasla. Is áit suimheach agus ciúin í le radharc sláinn amach uait ar an bhfarraige, ar Chasla, Ros a Mhíl, Árainn agus Condae an Chláir. Tá daoine curtha inti ón 16ú h-aois déag.

Rinne grúpa ban Ghaeltacht i gCéin, i gcomhar le FÁS suirbhé ar an reilig. Tharraing siad mapa do na huaigheanna uilig sa reilig. Chuaigh siad amach ag bailiú eolais ó mhuintir an cheantair faoi na muintir atá curtha sa reilig agus chabhraigh sé sin go mór leis an eolas atá le fáil sa leabhar seo.

Tá go leor curtha sa reilig nach fíós cé h-iad fhéin agus nach bhfuil aon eolas le fáil fúthu de bharr go bhfuil an reilig ag dul siar go dtí an 16ú aois déag. Tá go leor sean leacanna ann atá deacair a léamh. Thóg siad na hinscríbhinní uilig ó na clocha cinn agus thug siad uimhir do chulle uaign atá le feiceáil ar an mapa atá sa leabhar. Tá na comharthaí agus na siombail mínithe sa gclár.

Bhí orainn an mapa a roinnt ina dhá chuid de bharr mhéid na Reilige.

Tá pictiúirí sean agus nua le fáil sa leabhar chomh maith le roinnt pléitúirí de na daoine atá curtha i Reilig Bharr a' Doire. Tá na hainmneacha uilig a bailíodh luaite sa bpáirt deireanach den leabhar, atá roinnte ina trí chuid.

(a) Sa gcéad pháirt tugtar uimhir uaign

(b) Sa dara páirt tugtar ainm an duine/daoine atá curtha san uaign sin.

(c) Sa tríú páirt tugtar ainm baile nó an t-ainm áitiúil a ghlaoítí ar an duine, chomh maith le ainm agus sloinne na mban roimh phósadh dhóibh.

(d) Sa bpáirt dheireanach luaitear ainm a mbaile dúchais inar tógadh iad.

Ba mhaith linn buíochas a ghlacadh le gach duine a thug eolas agus eúnamh dúinn agus go speisialta faoin bhfáilte agus an suáilceas a bhí agaibh romhainn.

Ba mhór an onóir dúinn Leabhar Bharr a' Doire a chur le chéile. Tá súil againn go mbainfidh sibh sásamh agus tairbhe as an leabhar seo.

Mná Ghaeltacht i gCéin

Gleann Seo na nDeor

Cumadóir: Áine Uí Dhomhnaill

*Is mé anseo faoi bhrón ag silt na ndeor,
Ag an uaigh ina bhfuil mo stóirín curtha.
Agus an taoille ag trá go ciúin agus go mall,
ós comhair Reilig Bharr a' Doire.*

*Tá na mílte le m'ais agus mé ina measc,
agus gan focal as béal aon duine,
ach an slua go ciúin ina luí faoi shuan,
anseo i Reilig Bharr a' Doire.*

*Tá sean agus óg ina luí faoin bhfód,
tá an saibhir ann agus an daibhir,
Tá siad go léir anois ar chomhchéim,
anseo i Reilig Bharr a' Doire.*

*Tá siad ann as gach aon aird,
agus gach uile chineál duine,
Tá siad saor ó chúrsaí an tsaoil,
anseo i Reilig Bharr a' Doire.*

*Más luath nó mall, tiocfaidh an t-am,
níl ann ach aistir ghearr ar deireadh.
Beidh mé féin ar ball i measc mo dhream,
anseo i Reilig Bharr a' Doire.*

*Nach iomaí deoir a shileann go goirt le grua,
agus a liachtaí sin corr atá i saol an duine,
Nach iomaí brionglóid a théann faoin bhfód,
anseo i Reilig Bharr a' Doire.*

*Ach tá an slánú i ndán dúinn fós,
mar sin é bun agus barr ár gcreideamh
Beidh muid le chéile ar neamh go fóill,
agus ní anseo i Reilig Bharr a' Doire.*

*Tá an ghrian anois ag sleamhnú siar,
agus tá an taoille trá ag tosaigh tuile,
Tá Teampall Ádhamh ó dheas go hard,
ag garda Reilig Bharr a' Doire.*

*Guím aoibhneas síoraí i bhFlaithis Dé,
agus i gcomhlúadar Mhac an Duine,
do gach neach dá bhfuil faoi leac,
anseo i Reilig Bharr a' Doire.*

Comharthaí agus Siombail

Seo a leanas an míniú atá leis na Comharthaí agus Siombail atá sa leabhar seo:

Léiríonn siad uimhirchód na leacracha cuimhneacháin nó marc uaighe. Tá na háiteana a bhfuil na huaigheanna sin taispeáinte ar an mapa atá ag gabháil leis seo.

The following explains the Signs and Symbols which are used throughout this book:

They illustrate the number code of the memorial stone or marking of a burial plot. The location of these plots are displayed on the enclosed map.

 Cloch Chinn leis féin - Location of a Single Headstone

 Dhá Chloch Chinn ar an uaigh céanna - Two Headstone on the same plot

 Uaigh le Ciumhais air - Kerbed plot

 Leac Cothrománach - Horizontal Gravestone

 Uaigh Anaithid - Léiríonn an tsiombail seo nach bhfuil a fhios cé hiad na daoine/duine atá curtha ann.

This symbol depicts an unmarked burial plot where those person/s/ laid to rest are unknown to date.

 Uaigh Aitheanta - Léiríonn an siombail seo uaigh gan mharc. Creidtear gurbh iad seo na daoine/duine atá curtha san uaigh seo. Tá crois roimh a n-ainm sa leabhar agus é i gcló iodálach.

This symbol depicts an unmarked grave. Under this memorial number will appear the name/s of the person/s believed to be laid to rest in this plot. A cross appears before their name which will be in italic print.

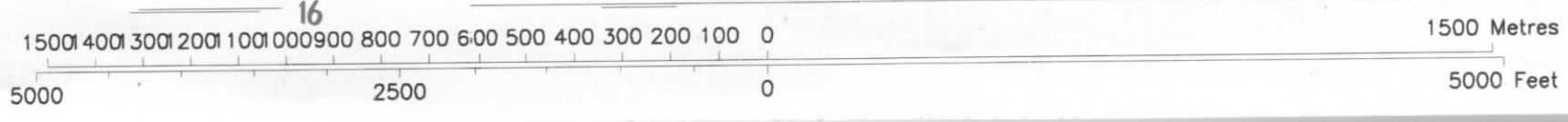
Cló Iodálach
Aon eolas breise a fuair muid, nó aon duine eile a cuireadh san uaigh seo, nach bhfuil a n-ainm ar an gclóch cinn go fóill tá sé i gcló iodálach.

Italic print
Any additional information gathered, or anyone else buried in this plot, whose name is not inscribed on the headstone yet, will be in italic print.

LOGAINMNEACHA NA CEATHRÚIN RUA

1. An Reilig	46. An Trá Mhóir
2. An Teampall	47. Caladh Mhaitiú
3. Trá na Reilige	48. Corra Ghlas
4. Trá an Chaoráin Bhig	49. Céibh na bhFaochnaid
5. Trá na Boilgeoige	50. An Caorán Dóite
6. Teach an tSolais	51. Trá an Chaorán Mhór
7. Aill an Chlogais	52. Uaigh an Fhir Dhuibh
8. An Cuan Caol	53. Cnoc an Phreacháin
9. Gob an Phoainte	54. Teach an Chaoráin
10. Carraig an Riain	55. Loch an Dá Eala
11. Trá Pháidín	56. Loch na Mionáin
12. Cnocán na mBairneach	57. Teach an Tae
13. An Dólainn	58. Poll na nGabhar
14. Trá an Tismeáin	59. Loch na gCaisleach
15. Carraig an Iascaire	60. Tigh Lamb
16. Cora na Ronna	61. Sean Bheairic - RIC
17. Tobar an Mhuiláin	62. Loch na Tamhnaí Móire
18. Carraig na Ronna	63. Loch Chuinn
19. Trá an Dóilín	64. Óstán an Dóilín
20. Céibh an Dóilín	65. Tigh Chatháin (An Realt)
21. An Charraig Mhór	66. Páirc Uí Chatháin
22. An Tobar Beannaithe	67. Eastáit Tionsclaíocht
23. Gob an Chnoic	68. Áras Mhic Dara - Áras Slainnte
24. Cromptán an Ghainnimh	69. An Sean Phosta (Ó Domhnail)
25. Céibh Chaladh Thaidhg	70. Locháin Sheáin Earmoinn
26. Áill an tSalainn	71. An Cogaslann
27. Carraig an Ime	72. An Leabharlann
28. Céibh Chuileáin	73. An Banc
29. Caladh na Siongáin	74. An Beairic
30. Céibh na Lathaí dubha	75. Óstán an Cheathrú Rua
31. Carraig an Liagáin	76. Áras Mhairtín Uí Chadhain (Sean Teic)
32. An tOileán Iarthach	77. Tigh Nan Dooley
33. Oileán na nÚan	78. Coláiste Cholumba - Sean Scoil
34. Inis Mhic Cionaithe (An tOileánMór)	79. Halla Éanna
35. Bealach an tSnámh	80. Oifig an Phoist
36. Carraig an Ábhair	81. Scoil Náisiúnta Mhic Dara
37. Loch na Scaipe	82. Teach an tSagairt
38. Cora na bPáistí	83. An Séipeál
39. Loch an Mhuilín	84. An Chrois
40. Cnoc an Bhealach	85. An Sean Mhonarchán Cniotála
41. Cnoc Láir	86. An Clochar
42. Cnoc an tSrutháin	87. Scoil Chuimsitheach Chiaráin
43. An tOileán Beannaithe	88. Loch Na Naomh
44. Céibh an tSrutháin	89. Cnoc an Phobail
45. Cora an tSiléir	90. Loch an Chaorán Mhóir-Lochán Bhríd
	91. Loch Áill an Duilliúir

Record PLACE Map

1500 1400 1300 1200 1100 1000 900 800 700 600 500 400 300 200 100 0

1500 Metres
5000 Feet

5000

2500

0

<i>Stoinne/Surname</i>	<i>Uaigh/Memorial Number</i>
Ailín /Allen	30, 170, 371, 638, 758
hAinín/Hannon	104
Báille/Bailey	647
Bairéad/Barrett	322, 324
Bheithín/Welby	614
Bronáin/Brennan	246
Breathnach/Walsh/Welsh	35, 91, 93, 259, 271, 359, 317, 391, 459, 472, 474, 567, 578, 706, 710, 719, 725, 801, 818, 887
Cathain/Coyne	115, 332, 810
Carráir/Carter	308
Casarláigh/Casserly	407
Cathain/Catain/Keane/Kane	95, 106, 107, 116, 154, 239, 245, 278, 309, 313, 319, 320, 322, 324, 335, 399, 402, 407, 423, 426, 595, 596, 597, 614a, 635, 659, 691, 694, 707, 718, 736, 737, 738, 746, 776, 798, 818, 819, 856, 863, 911, 936, 948,
Cealláigh/Kelly	7, 18, 31, 113a, 201, 287, 351, 355, 406, 422, 505, 523, 524, 526, 580, 647, 648, 895, 919,
Cealláigh/Keady	632, 685, 919
Carragáin/Kerrigan	469
Cionchámhna/Kinneavy	102, 778
Clochartaigh/Cloherly	90
Cloainín/Cloonan	655
Cionmhín/Navin	271
Conghaola/Conghaile/Conaola	1, 15, 40, 43, 49, 63, 79, 99, 102, 173, 185, 204,
Conghaola/Confaola/Congaoile	246, 248, 249, 250, 251, 271, 288, 311, 365, 387,
Conneely/Connolly	388, 390, 403, 414, 422, 423, 432, 443, 478, 541, 558, 589, 602, 624, 626, 627, 639, 650, 650A, 654, 658, 700, 706, 708, 723, 725, 726, 733, 763, 780, 815, 820, 838, 844, 845, 880, 889, 895, 899, 904, 958, 970, 974, 975,
Collaín/Collins	927
Coisdealbha/Coisdealba/Costello	4, 8, 36, 180, 217, 341, 436, 472, 540, 692, 693, 774, 778, 803, 809, 972, 990
Conaire/Conroy	90, 170, 245, 309
Concannáin/Concannon	36, 102
Cualáin/Folan/Foley	141, 205, 292, 302, 308, 360, 366, 367, 399, 403, 412, 424, 436, 519, 525, 527, 587, 699, 703, 705, 783, 784, 785, 801, 802, 881, 921, 925, 928, 938

Sloinne/Surname *Uaigh/Memorial Number*

Cunnaiagh/Cooney/Coneey	164
Culligán/Colgan	614
Cúrnáin/Courtney	693
Curraoin/Curran	335, 374
Crúis/Cruise	914
De Bhailís/De Bailis/Wallis	15, 23, 24, 97, 105, 171, 205, 212, 259, 267,
Wallace	278, 282, 364, 365, 367, 376, 413, 453, 558, 560, 574, 626, 633, 647, 683, 732, 750, 790, 792, 793, 879, 894, 936, 947, 948, 990,
De Búrce/Burke	179, 259, 360, 424, 635
De Paor/Power	800, 949,
Donnchú/Donohue/Donohue	30, 99, 296, 475
Donnghaile/Donnelly	559
Droighneáin/Thorton	329, 469
Dubháin/Devane/Devaney	92, 93, 114, 211, 212, 251, 284, 315, 316, 317,
Devanne/Divany	622, 659, 707
Duibhgeannáin/Degnan	99, 482
Eidhin/Hynes	26, 267, 268, 396, 831, 904,
Faoláin/Whelan	204
Féinne/Finneadha/Feeney	170, 482, 567, 597, 730, 732, 974
Fhlannacha/Clancy	468, 728, 783
Fionnachta/Fionntain/Finnerty	486, 646, 756, 951
Fiannachta/Fenton	11, 148, 239, 407, 845
Fátharta/Faherty	207, 294, 311, 315, 734, 882, 883, 885, 886,
Flaithbheartaigh/Flatharta	17, 26, 63, 93, 97, 105, 143, 154, 205, 218,
Flatartaig/Flaherty	224, 239, 249, 266, 312, 313, 314, 342, 355, 366, 375, 395, 396, 398, 419, 431, 432, 442, 455, 468, 472, 474, 515, 524, 535, 549, 574, 575, 584, 614, 627, 628, 651, 653, 692, 694, 695, 719, 750, 772, 774, 784, 810, 815, 856, 904, 921, 922, 946, 954, 958, 976, 981
Gabháin/Gavin	180, 312, 851, 989,
Gaoithín/Wyndham	247
Gaora/Geary	504, 624, 863
Giolláin/Gillan	168, 348
Goodhue Eaton	90
Griofa/Griffin	25, 58, 167, 174, 175, 328, 329, 429, 515, 522, 550, 551, 552, 554, 638, 640, 682, 713, 730, 775, 785, 786, 795, 930, 955, 986, 991

Sloinne/Surname *Uaigh/Memorial Number*

Griallais/Griallais/Grealish	25, 301, 557, 587
Iarnáin/Hernon	263, 459, 619, 666
Jelley	424
Jeleva	34
Laighléir/Lawless	655
Lambe/Lamb	923/924
Laoi/Laidhigh/Lee	14, 106, 246, 403
Leainde/Landy	225, 325, 975,
Lionard/Leonard	545
Licnan	37
Lochlainn/Loughlin	794, 826
Loideáin/Lydon	10, 14, 16, 17, 19, 36, 90, 95, 102, 116, 233, 245, 269, 338, 341, 342, 390, 391, 406, 459, 474, 540, 577, 579, 591, 649, 721, 724, 726, 774, 820, 823, 854, 856, 880, 887, 892, 893, 902, 934, 949,
Lorcáin/Larkin	146, 441, 716, 760,
Lothain	297
Lupáin/De Lapp	325, 856
Mac Aodh/Mc Hugh	215, 645, 875
Mac an Adhastair/Nestor	744
Mac Donnacha/Mac Donnchadha/Mc Donagh/Mc Donag/Donough	4, 11, 34, 35, 38, 44, 45, 47, 64, 65, 67, 92, 95, 96A, 103, 138, 143, 144, 146, 167, 172, 173, 174, 184, 185, 195, 197, 198, 200, 204, 207, 221, 224, 225, 232, 233, 238, 240, 241, 254, 256, 263, 267, 270, 279, 280, 281, 287, 288, 294, 296, 298, 307, 309, 311, 313, 338, 354, 371, 389, 390, 410, 412, 413, 414, 429, 433, 441, 442, 443, 453, 488, 494, 495, 496, 499, 514, 519, 526, 552, 557, 559, 564, 579, 580, 581, 588, 589, 590, 591, 592, 598, 599, 600, 601, 613, 614, 614A, 632, 633, 634, 639, 640, 648, 649, 650, 651, 653, 655, 658, 685, 691, 697, 698, 720, 721, 728, 734, 735, 742, 750, 758, 764, 765, 767, 771, 775, 788, 793, 795, 799, 803, 809, 831, 832, 837, 842, 850, 853, 875, 876, 884, 885, 886, 892, 894, 911, 921, 926, 934, 936, 937, 938, 942, 958, 972, 982,
Mac Eoin/Mac Keown	58, 166, 232, 341, 504, 685, 771, 776, 799, 826, 902
Mac Con Iomaire/Ridge	40, 308, 317, 413, 433, 499, 771, 798, 961
Mac an Ríogh/King	411, 447, 551, 622
Mac Éil/Mc	Hale 91, 578, 963
Mac Léiginn	335
Máille/Malley	173, 314, 396, 447, 613, 870, 906, 986

Sloinne/Surname**Uaigh/Memorial Number**

Maolaidh/Molloy	402, 823
Maoláin/Mullen/Mullin	143, 315, 469
Maoleoin/Malone	239, 342
Maolmhichil/Mullwihill	640
Meachair/Mahar	515
Mógáin/Mogan	148, 248, 624, 792, 853, 961, 972
Moráin/Moran	434
Muireadhaigh/Murray	914
Mainnín/Mannion	31, 697, 962
Nia/Nee	158, 325, 371, 790, 961
Neachtain/Naughton	342, 351, 399, 434, 597, 733
Oireachtaigh/Geraghty	434
Ó Briain/O'Brien	12, 203, 268, 392,
Ó Cinnéide/Kennedy	823, 115
Ó Dan/	171
Ó Domhnaill/O'Donnell	12, 20, 21, 32, 39, 40, 79, 91, 103, 138, 146, 160, 162, 208, 263, 281, 297, 338, 360, 378, 412, 418, 424, 455, 458, 459, 460, 482, 485, 515, 525, 536, 572, 607, 666, 681, 703, 706, 707, 718, 800, 802, 811, 831, 881, 906, 925, 928, 963
Ó Floinn/Flynn	153
Ó Máirtín/Martin	426
Ó Shé/Shea	635
Ó Sionnaigh/Fox	40
Ó Tuathail/O'Toole	167, 195, 266, 319, 364, 798
Ráinne/Reaney	699
Sheachnasai/Shaugnessey	579
Seoighe/Joyce	25, 376, 515, 540, 589, 682, 704, 705, 713, 756, 763,
Scathgail/Scahill	114, 575
Suilleabháin/Sullivan	67, 144, 284, 308, 488, 489, 505, 508, 518, 576, 577, 746, 793, 794, 930
Scanlám/Scanlon	312, 398, 419, 469, 554, 710

An Sean Teampall

Tá An Sean Teampall suite ó dheas de reilig Bharr a'Doire. Tá sé tógtha ar chnocán - áit suimhneach, le radharc álainn amach uait ar an bhfarraige.

Is féidir a rá go bhfuil nasc ag an Teampall seo leis an Reilig de bharr go bhfuil daoine curtha ann agus fiú amháin mór thimpeall air.

Tugann muintir na háite 'An Sean Teampall' air ach cloistear - 'Teampall Inis Mhic Ádhaimh' 'Teampall Bharr a'Doire' agus 'An Cillín' air chomh maith.

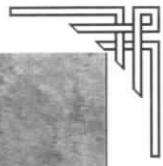
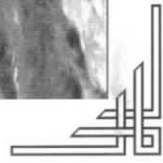
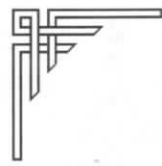
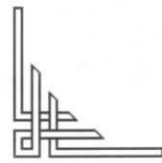
Díreach le taobh an teampall tá altóir ar a bhfuil sean leac leis na focla Laidin "hoc altare dei crucebatur a Reverend domino Paulino O'Rourke a.đ. 1818" a chiallaíonn gurb é an tAthair Ó Rourke a bhronn é san mbliain 1818.

Tá an Sean Teampall ag dul siar go dtí na meán aoiseanna, ceaptar gur tógadh an sean teampall sa gcúigiú haois déag nó mar sin.

De réir leagan amach an fothraigh seo is léir go raibh seomra sa taobh thiar agus is dóigh gur ann a bhíodh na sagairt ina gconaí, sa tsean aimsir.

De réir an béaloidis deirtear gur as Árainn a tháinig na Manaigh a thóg an seanteampall. Tá sé ráite freisin gur bé Naomh Smucán a thóg thar oíche é.

Léitear Aifreann bliantúil ann ar an Domhnach is gaire do Lá Mhic Dara an 16ú Iúil. Tagann na sluaite ann chun cuimhniú ar a muintir agus a gcáirde, atá imithe ar shlí na firinne.

An Sean teampall

Níl aon díon ar an teampall ach tá cruthúnas ann ón ábhar atá ins na sean bhallaí agus an cruth atá ar na fuinneoga agus na doirse gur le ailtireacht na cuigiú haoise déag a bhaineann siad.

Tá obair álainn cloch éibhir déanta ar an sean teampall. Thabharfá siúntas don chruth difriúil atá ar na doirse agus ar na fuinneoga a bhí déanta as cloch aoil.

Níl fágtha anois den sean teampall ach shean bhallaí, ach fiú sin, tugann an séipéal meán aoiseach seo léargas duinn ar an gcinéal saoil a bhí ann san tsean aimsir atá imithe go deo anois.

Teampall Bharr A' Doire

Tháinig Smucán agus a Bhráithre
Go Barr a' Doire na gCnámh
Tar éis aistir trí fharraigí cáite,
D'fhág siad Árainn leis an lá
Agus chuaigh i dtír ar an trá
Agus dúirt Smucán – “Tá an áit cheart faighte againn.

Tógfaidh muid teampall anocht
A bheas gan mhairg gan locht
Le clocha is le hadhmad ón gcoill,

Agus le gealadh an lae
Beidh an séipéal seo réidh,
Níl le déanadh ach tosaí gan moill.”

Le hobair chasúir ar chloch
Agus tairní buailte go docht
Bhí torann go tréan ann go maidin,

Bhí an teampall tógtha in am
I gcomhair urnaí agus salm
Agus an tAifreann á léamh ann i Laidin

*Ón leabhar Teampall Bharr a' Doire le Dónall Ó Colchúin,
(Cló Iar-Chonnacha 1990)*

Uaigh 1

† *Cóilín Ó Conghaile*
a bhásaigh Feabhra 1968
Aois 52

Doire Né

Uaigh 2 - 3

Δ

Uaigh 4

† *Anraí Ó Coistealbha*
† *Brid Uí Choistealbha*

Uaigh 5 - 6

Δ

Uaigh 7

I.H.S.
In Loving Memory of
PETER KELLY
DERRARHA ROAD,
DIED 7TH MAR 1978
AGED 78 YEARS

R.I.P.

ERECTED BY HIS WIFE & FAMILY

Uaigh 8

† *Colm Ó Coistealbha*
An Pointe

Uaigh 9

Δ

Uaigh 10

I.H.S.

GO NDÉANAIDH DIA TRÓCAIRE
AR ANAM
SEÁN Ó LOIDEÁIN
A D'ÉAG AR AN 28-5-1968

I GCUIMHNE DHÍLIS GO DEÓ

R. I. P.

Ó MHÁIRÍN AGUS AOIBHEÁN

Johnny Sailí (Uaigh 10)

Uaigh 11

Cuimneachán

Ar

PHADRAIG MAC DONNCHA
AN FAICE

2Ú Samhain 1893 - 2Ú Feabhra 1963

A BHEAN SARAH

A BHÁSAIGH 31-3-1982

AOIS 82

A N-GARMHAC SEÁN

A BHÁSAIGH 26-2-1971 NAIONÁN

SOLAS SÍORRAÍ DÁ ANAM
GO NDÉANTAR DO TOIL

Uaigh 12

PRAY FOR THE SOUL OF
PETER O BRIEN CLYNAGH
WHO DIED 18TH APRIL 1947
AGED 65 ALSO HIS WIFE
KATE WHO DIED 15TH OF
SEPT-1940 AGED 66 YEARS
ERECTED BY HIS SON
STEPHEN
R. I. P.

† *Stiofán Ó Brian*
Cladhmach

Stiofán Pheter Stiofán (Uaigh 12)
lena mhac Stiofán

Uaigh 14

I.H.S.

GO
NDEANTAR
DO THOIL

I NDIL CHUIMHNE AR
MICHEAL O LOIDEAN
AN GLEANN MÓR
A DÉAG 30Ú DEIRE FOMHAIR 1971
AOIS 64 BL

A ÍOSA DEAN TRÓCAIRE
R. I. P.

† *Aíne Bn Uí Loideáin*

Nan Joe (Uaigh 14)

Uaigh 13

Δ

Máire an Phoist
(Uaigh 15)

Uaigh 15

I.H.S.

I GCUIMHNE AR
MÁIRE DE BHAILÍS
CLADHNACH
A FUAIR BÁS 18-5-1974
AOIS 60 BLIAIN
AGUS A FEAR STIOFÁN
A FUAIR BÁS 30-10-1995
AOIS 82 BLIAIN

R. I. P.

† *Pádraic de Bhailís*
Cladhnach

Staff Chóil i Bhailís
(Uaigh 15)

Uaigh 16

PRAY FOR THE SOULS
OF
JAMES LYDON
BARRADERRA
DIED IN 1918
HIS WIFE BRIDGET
DIED IN 1937

R. I. P.
ERECTED BY

THEIR SON IN LAW JOHN POWER

† *Brid Ní Loideáin*
Barr a Doire

Uaigh 17

IHS

I NDIL CHUIMHNE AR
SIUBHÁN NÍ LOIDEÁIN
A FUAIR BÁS 11-6-1971
AOIS 54
AGUS A FEAR
COLM Ó LOIDEÁIN
A FUAIR BÁS 2-12-1986
AOIS 81

AR DEIS DÉ GO RAIBH A ANAM
R. I. P.

Uaigh 18

I NDÍL CUIMNE AR
MÁIRE ÁINE NÍ CEALLAIG
HUDDERSFIELD AGUS GLEAN MÓR
A DÉAG 17Ú AIBREÁN 1975
AOIS 16 BLIAIN

A Mháire Áine ár míle grá thú
is gur fhág tú slán againn i dtús do shaoil.

Uaigh 19

† *Seán Ó Loideáin*
Gleann Mór

Uaigh 20

EIMEAR, A MHÚRNÍN EIMEAR NÍ DHOMHNAILL
IS TÚ ÁR RÉILTÍN A CHUAIGH
AR NEAMH GO NA FLAITHIS
DÚINN UILE AR AN
I GCUIDEACHTA 9Ú EANAIR 1986
MHUIRE S ÍOSA IN AOIS 3½ BLIAIN

TÓGAITHE
AG A
MUINTIR

Uaigh 21

In Díl Chuimhne ar
MHÁIRE NÍ DHOMHNAILL
BÓTHAR A CHILLÍN
A FUAIR BÁS AR
AN 17Ú LÁ DE MHEÁN FHÓMHAIR 1971
IN AOIS A 55 BLIAIN
AGUS A FEAR CÉILE
SEÁN Ó DOMHNAILL
A FUAIR BÁS AR
AN 25Ú LÁ DE LÚNASA 1972
IN AOIS A 72 BLIAIN

AR DHEIS LÁIMH DÉ GO RAIBH A N-ANAM
O DOMHNAILL

Uaigh 22

Δ

Uaigh 23

IN
LOVING
MEMORY
OF
THOMAS WALLACE
HIS WIFE
BARBARA
THEIR SON
COLEMAN
(CLYNAGH)

Uaigh 24

IN LOVING MEMORY
OF
COLMAN WALLACE (JOHN)
(CLYNAGH)
WHO DIED 22ND DEC 1963
HIS WIFE JULIA
WHO DIED 28TH JAN. 1929
Age 41
ALSO THEIR SONS
COLMAN MICHAEL & PATRICK

R. I. P.
ERECTED BY DAUGHTER ANNIE
AND REST OF FAMILY

Uaigh 25

In ndíl chuimne ar
COLM SEOIGHE
Culláin
A déag 24Ú Meitheamh 1962
agus a bheirt mhac
PADRAIC 7 MAIRTÍN
Aois 39 Aois 75
agus a inghean ÁINE
7 a bean BRIGID
a déag 2Ú LUNASA 1969
agus a mhac
CÓILÍN SEOIGHE
A déag 1Ú Samhain 1996

Go ndeana Dia Trocaire ar a n-anamaca

Curta suas ag a bhean 7 a chlainn
*

A ÍOSA DÉAN TRÓCAIRE AR
BHRÍD BEAN UÍ GHRIALLAIS
A FUAIR BÁS
AR AN 28Ú MÁRTHA 1984
AOIS 70 BLIAIN

CURTHA SUAS AG NA SEOIGHE

Uaigh 26

IHS

I nDIL CHUIMHNE AR
PHEADAR Ó FLATHARTA
A FUAIR BÁS
24Ú MEITHEAMH 1971

AR DHEIS DÉ GO RAIBH A ANAM
TÓGTHA AG A BHEAN AGUS A CHLANN

Cuilleán

† *Brid Bn Uí Fhlatharta*
† *Beartla Ó Flatharta*
† *Pádraic Ó Flatharta*
† *Seán Ó Flatharta*
† *Aine Uí Fhlatharta*
† *Brid Ní Fhlatharta*

Uaigh 27

Δ

Uaigh 28

O LORD have Mer
cy on ye soul of

Uaigh 29

O Lord have mercy on the
Soul of
who
died in the

Uaigh 30

I.H.S.

PRAY FOR THE SOULS OF
JOHN ALLEN ROSAVEEL
DIED 28. OCT. 1948
HIS WIFE MARGARET
DIED 3 MARCH 1952
AND THEIR SONS
FRANK, DIED 14.DEC. 1971.
PADRAIC, DIED 24. FEB.1982.

Baile Lár

R. I. P.
ERECTED BY THE FAMILY
† *Brid Ní Ailín*
a bhásaigh 12ú Samhain 1990
Aois 82 bliain

Uaigh 31

Cuimhneachán ar
Tomás O Ceallaigh
1903 - 1979
KATE A bhean céile
1910 - 1980
AN bheirt iníon óga
Máirín agus Bairbre
DO DHÁ LÁIMH A
CHRIOST THART ORTHÚ

† *Pamela Ní Cheallaigh*
† *Pádraic Óg Ó Ceallaigh*
† *Pádraic Ó Ceallaigh*

cuimhneachán AR
WILLIAM Ó CEALLAIGH (DADÓ)
1852 - 1932
CÁIT a bhean céile (MAMÓ)
1859 - 1943
AN MAC JOE
Ní bás ach Aith-fhás

Uaigh 32

I GCUIMHNE
BEARTLA DAN Ó DOMHNAILL
BOTHAR BUI
A FUAIR BÁS AR AN
10Ú LÁ SAMHAIN 1978
A MHAC PEADAR
A FUAIR BÁS 1944
AOIS 1½ BLIAIN
A MAC BEARTLÍN
A FUAIR BÁS 1996
AOIS 58 BLIAIN

AR DHEIS DÉ GO RAIBH A n-ANAM

Uaigh 33

Δ

Pádraic Gearóid Ó Ceallaigh & a athair
Pádraic Taimín Ó Ceallaigh, (Uaigh 31)

Bearthla Dan (Uaigh 32)

Beartlín Bheartla Dan (Uaigh 32)

Uaigh 34

pray for ye soul
of mary juleva
died in ye 53 y
of her age 1797
8 john Mcdanon

*

I H S
Lord have Mercy on
ye soul of Pauici Mc
Donag died in ye Y of
his age 18, (1890)
Erectd by his son ohn

Uaigh 35
Lord have Mercy on
ye soul of Mary Mc
Donough Als Walsh
died in ye .s of her
age 1826 erectd by
her husbd Pet mDonogh
( ) Son Pail

Uaigh 36
GUIGH AR ANAM
SHEAIN UI CHOISDEALBHA
A DEAG 25.1.1869 52 BLIAIN D'AOIS
A BHEAN SORCHA NI CHONCEANAINN
A D'EAG 10.6.1915 84 BLIAIN D'AOIS
A MAC SEAMAS O COISDEALBHA
A D'EAG 12.7.1952 88 BLIAIN D'AOIS
A BHEAN SIN AINE NI LOIDEAIN
A D'EAG 3.9.1935 60 BLIAIN D'AOIS
A MAC BEARTLA O COISDEALBHA
A D'EAG 3.2.1977 77 BLIAIN D'AOIS

*Barr a Doire
An Cheathrit Rua*

Uaigh 37
I H S
Pray for ye soul of Coin7oi
Licnan who died in y
60 y of his age 1802
Erectd by Daniel bild
posterity
IS)1 (1891)

Uaigh 38

IHS
IN LOVING MEMORY
OF
RAYMOND Mc DONAGH
DIED JAN. 4 1975
AGED 51 YRS.

R. I. P.
SACRED HEART OF JESUS
HAVE MERCY ON HIS SOUL.

Uaigh 39
I H S
Lord have mercy on
the soul of i el O
Donnell who depart
Life 1818
L\c bv his son john

+

GUIGH AR ANAM
SHEAIN UI CHOISDEALBHA
A DEAG 25.1.1869 52 BLIAIN D'AOIS
A BHEAN SORCHA NI CHONCEANAINN
A DEAG 10.6.1915 84 BLIAIN D'AOIS
A MAC SEAMAS O COISDEALBHA
A DEAG 12.7.1952 88 BLIAIN D'AOIS
A BHEAN SIN AINE NI LOIDEAIN
A DEAG 3.9.1935 60 BLIAIN D'AOIS
A MAC BEARTLA O COISDEALBHA
A DEAG 3.2.1977 77 BLIAIN D'AOIS

(Uaigh 36)

Uaigh 40

IN LOVING MEMORY OF
KATIE FOX
KEERAUN BEG
WHO DIED 25 JUNE 1979
AGED 28 YEARS

R. I. P.
ERECTED BY HER HUSBAND PADDY

† *Colm Ó Dómhnaill*
† *Peige Bn Uí Dhómhnaill*
† *Peadar Ó Dómhnaill*
a bhásaigh 1966
Aois 70 bliain

Uaigh 44

I H S
Lord have mercy on the
soul of Bartholomw Mc
Donough died in ye 70
Y of his age 1807
his wife Bridgt Mc
Donough died in ye
(5) 7 Y of her age 1806
erect by their son
Pail Mc P (Ga id

Uaigh 45

I H S
Lord have Mercy on
the soul of Mary Mc
Donough Als Dinan
who died in ye (1 (61)
Y of her age 1827
Erected by her son
||

Uaigh 41

Δ

Uaigh 42

Δ

Uaigh 43

Lord have Mercy
on the soul of Mary
Connelly Als iahen
who died in the
Y of her age 1813 (3 or 8)

Erected by her son
Martin (?) O Donnell

Uaigh 46

Δ

Uaigh 47

IN RI
IHS

PRAY FOR THE SOUL
OF MICHEAL Mc DONAGH OF
KEERANMORE WHO DIED
THE 15 OF APRIL 1899
AGED 39 YEARS
ERECTED BY HIS
WIFE BRIDGE

Uaigh 48

Δ

Uaigh 49

IN LOVING MEMORY
OF

ANN CONNOLLY
WHO DIED 19TH MARCH 1932
AGED 74 YEARS
AND HER DAUGHTER MARY.
ALSO HER GRANDMOTHER.

R. I. P.
ERECTED BY HER DAUGHTER
ANN

Uaigh 50 - 57

Δ

Uaigh 58

IHS

I NDIL CUIMNE AR
PÁDRAIG MAC EÓIN
AGUS A BEAN MÁIRE
A GCLANN MAC PÁDRAIC
CÓILÍN AGUS BEARTLA
A GCLANN INÍON SALLY
NELLA AGUS AGGIE

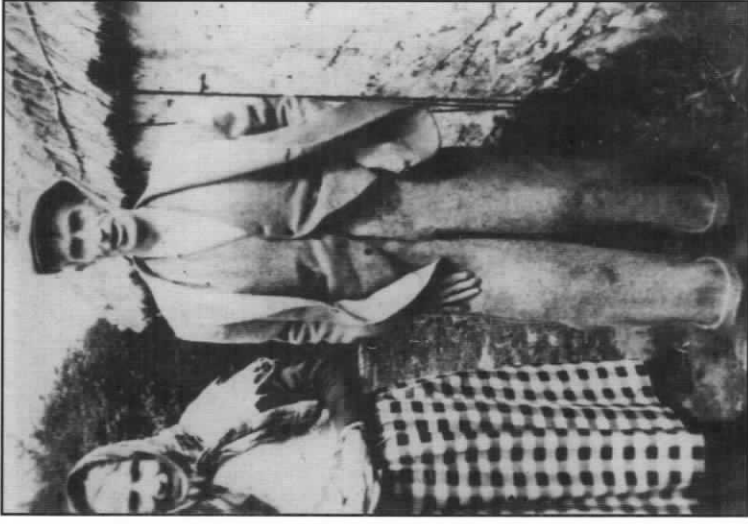
CURTA SUAS AG SÉAMUS MAC EÓIN

Uaigh 59 - 62

Δ

Uaigh 63

† Seán Ó Flatharta
† Nóra Uí Fhlatharta

Uaigh 64

IHS

IN LOVING MEMORY OF
COLMAN Mc DONAGH
CALLAGHEIGUE
WHO DIED 8TH JAN 1958
AGED 74 YEARS

R.I.P.

ERECTED BY HIS SISTERS
NORA AND CATHERINE

† Peige Bn Uí Dhonnchadha

Nóra Chonnolly & Seán Mháire
Mhairtín (Uaigh 63)

Uaigh 65

ERECTED TO THE MEMORY
OF THE
Mc DONAGH FAMILY

R. I. P.
ERECTED BY
JOHN Mc DONAGH

Uaigh 66

Δ

Cóil Rua Mac Donnchadha (Uaigh 64)

Uaigh 67

IN LOVING MEMORY OF
COLEMAN Mc DONAGH
TOUREEN
DIED 5TH APRIL 1975
HIS WIFE BRIDGET
DIED 17 DEC. 1994
AGED 70 YEARS

R. I. P.
ERECTED BY HIS WIFE & FAMILY
& SISTER MARGARET

Uaigh 68 - 78

Uaigh 79

I ndíl Chuimhne ar
COLM Ó CONGHAILE
Caorán Beag
a fuair bás 14Ú Márta 1988
aois 83 bliain
agus a bhean MAIRÉAD
A Fuair bás 14Ú Feabhra 1995
Aois 91 bliain

Ar dheis Dé go raibh a anam
Tógtha ag a bhean MAIRÉAD agus a chlann

Ó CONGHAILE

Uaigh 80 - 89

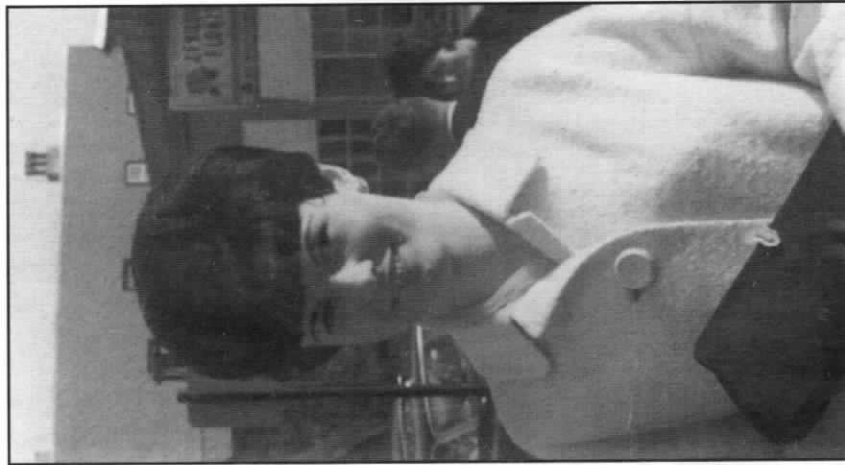

Uaigh 90

In Loving Memory of
MARGARET CONROY
Boherbee
Died 13-3-1947
her husband MARTIN
Died 12-1-1952
their son COLMAN
Died 27-2-1986
and his wife MARY
Died 29-1-1990

† *Margaret Goodhue Eaton*

Rest in Peace

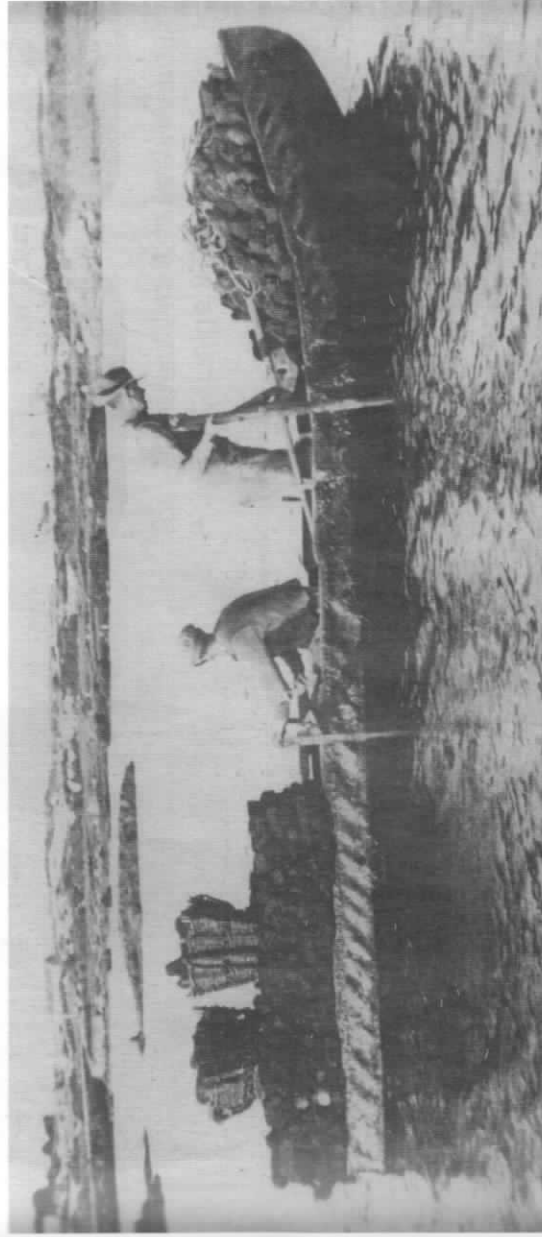
Margaret Goodhue Eaton
(Mag Chóil Conroy) (Uaigh 90)

Peige Liam agus Máirtín Chonroy
(Uaigh 90)

Cóil Chonroy agus Mary Pheige
(Uaigh 90)

Cóil Chonroy agus a athair Máirtín Ó Conaire (Uaigh 90)

Uaigh 91

GO nDÉANAID DIA TRÓCAIRE AR AMAM
BRIGHID NÍ DHOMHNAILL
FUAIR BÁS AN 18ADH FEABHRA 1921
IN-AOIS A 52 BLIADHAIN.
AGUS A FEAR CÉILE
MAITIÚ O DÓMHNAILL
FUAIR BÁS 22AD MEADHON FOGHMHOAIR 1935
MÍCHEÁL Ó DÓMHNAILL
A FUAIR BÁS 9AD IÚL 1968
MÁIRE BÉAN NÍ DHOMHNAILL
A FUAIR BAS 20ADH IÚL 1984
BRID INIÓN NÍ DHOMHNAILL
A FUAIR BAS 7AD NOLLAIG 1991
I GCUIMNE DILIS GO DEO MUIinntir UI DOMHNAILL

Go ndéanadh Dia
Trócaire ar anam
Míchó Ó Dómhnaill
Fuair bás 24^ú Méan Fómhair 1998

Uaigh 92

I ndíl chuimhne ar
Sala bn Uí dhonnacha
An Bóthar Buí
A fuair bás 13Ú Meitheamh 1997
Aois 63 bliain
A mac Míchéal
A fuair bás 5Ú Bealtaine 1961
Aois 10 mí

Ar dheis dé go raibh a n-anam

Uaigh 93

In Loving Memory of
EDWARD DEVANNE
AND DECEASED MEMBERS
OF HIS FAMILY

R. I. P.
ERECTED BY HIS WIFE & FAMILY

Tuismeáin

† Padraic Ó Dubháin
a bhásaigh 1926, Aois 80
† Brid Uí Dhubháin
a bhásaigh 5ú Deireadh Fómhair 1935, Aois 80
† Brid Uí Dhubháin,
a bhásaigh 28ú Aibreán 1942, Aois 62
† Peadar Ó Dubháin
† Aodh Ó Dubháin
a bhásaigh i 1986, Aois 80+
† Brid Uí Dhubháin,
24ú Lúnasa 1994, Aois 78

Sala Sarah Mhaidhc Phádraic
Choilm (Uaigh 92)

Uaigh 94 - 94A

Δ

Uaigh 95

PRAY FOR THE SOUL
OF MARY Mc DONAGH
WHO DIED 6TH SEPT-
1926 AGED 46 YEARS
ERECTED BY HER
HUSBAND PADRAIC

R. I. P.
AND PADRAIC
DIED 13TH DECEMBER 1953
COLEMAN KEANE
DIED 4TH JULY 1993
AGED 73 YEARS

Barr a Doire
† Cáit Ní Dhonnchadha

Uaigh 95A - 96

Δ

Uaigh 96A

† Padraic Mac Donnchadha
Barr a Doire

Uaigh 97

I GCUIMHNE DILIS GO DEÓ
AR

TOMÁS DE BHAILIS
POINTE

FUAIR BÁS 2-6-1969
IN AOIS 51 BLIAIN,
AGUS A BHEAN MÁIRE
A FUAIR BÁS AR AN
16 AIBREÁN 1992
IN AOIS A 64 BLIAIN

AR DHEIS DÉ GO RAIBH A ANAM
A BHEAN AGUS A CHLANN
THÓIG AN LEAC SEO

Uaigh 98

Δ

Uaigh 99

IN LOVING MEMORY OF
JOHN DEGNAN
WHO DIED 23RD AUG 1928
AGED 85 YEARS

R. I. P.

ERECTED BY HIS DAUGHTER
MARY

† Áine Uí Dhuibhgeannáin
† Brid Uí Dhonnchú
† Séán Ó Donnchú
† Timmie Ó Donnchú
† Tomás Ó Donnchú
Doire Né

Tom Phádraic Úna & Máire Pheadair
Phádraic, (Uaigh 97)

A dhia atá thuas, is eol duit ár ndólas,
Cabhair dáinn sólas anois ón bpian,
Cuidigh linn an chrois seo a iompar,
Agus ná ús dá hualach muid a chur ar
SCRÁG.

An Cheathrú Rua

Tá leithinis na Ceathrúin Rua déanta suas as go leor bailte beaga - Bóthar an Chillín, An Rinn, Cuileán, Cladhnach, Gleann Mór, Caorán Beag agus Mór, Tismeáin, Bóthar Buí, Caladh Thaidhg, Doire Fhearta Beag agus Mór, An Pointe, An Fhaiche, An Ros.

Tosóidh muid le "Bóthar an Chillín", is ann atá Scoil Chuimsitheach Chiaráin lonnaithe agus is baile é a thugann muid i dtreo bailte, cuanta agus tránna eile. Faigheann an baile seo a ainm ó Shéipeal beag a tógadh na blianta fadó ó shin, uaidh seo tagann muid chomh fada le "Caorán Mór", "Caorán Beag" agus "Barr a'Doire" Ciallaíonn Caorán áit nó talamh garbh nó cnoc mór. Ansin síos i dtreo "Barr an Doire" a chiallaíonn Barr na Coille, tá trá thíos anseo ar a dtugtar "Trá an Teampail" agus díreach ó thuaidh de seo tá "Trá na Reilige". Ó thuaidh uaidh sin tá caladh cuain darbh ainm "Trá Cnoc Carrach" nó "Trá an Chaorán Mhóir."

Tar éis na mbailte seo tagann muid chomh fada le baile beag darbh ainm "An Pointe". Anseo tá caladh beag ar a dtugtar "Céibh an Chuain Chaoil", áit a bhfuil teach solais beag taobh thoir den chaladh seo a shóisíonn an bealach isteach go Cuan Chasla.

Clúdaíonn "Gleann Mór" an chuid is mó de thuaisceart Bharr an Doire, tá caladh anseo chomh maith darbh ainm "Caladh an Ghleanna". Má leantar an bóthar seo tugann sé duine suas chomh fada le baile eile darbh ainm "An Sruthán", faigheann sé seo a ainm ó shruth nó abhainn atá ag dul tríd.

Baile "An Tismeáin" a chiallaíonn rud a thomhais agus an dara cuid den ainm An lár Cruinn, tá "Trá na Tismeáine" suite anseo. Tar éis an Bóthar Buí tá "An Rinn" atá cáiliúil mar "Baile na Ronna" agus siar uaidh seo tá "Trá an Dóilín"

Laistiar de leithinis na Ceathrúin Rua tá "Caladh Thaidhg", san áit a bhfuil céibh le obair báid ag dul ar aghaidh ann i gcónaí. Is as a bhíodh gleoiteoga agus báid mhóra ag tabhairt lastaí móna agus earraí crua go hÁrainn fadó.

Tugann sé seo radharc álainn dúinn ar "Chuileán" a cheanglaíonn "Bóthar Buí" agus "Doirefhearta". Ciallaíonn "Cuileán" Coill bheag. Ritheann an cladach le taobh an bhóthair anseo go dtagann tú chomh fada le Óstán na Ceathrúin Rua a thugann amach thú go "Doire Fhearta", tá dhá pháirt déanta de seo "Doire Fhearta Mór" agus "Doire Fhearta Beag", deirtear gur Coill mhór agus bheag a bhí ann. Ar an taobh thoir de Dhoire Fhearta luíonn "Cladhnach" - ciallaíonn sé seo áit le go leor ballaí.

Sciob an imirce cuid mhaith ón gceantar i dtús an chéid seo caite, ach buíochas do Údaras na Gaeltachta agus na heagrais eile atá inniu ag fostú go leor do bhunadh an phobail seo.

Tá go leor áiseanna ann anois. Le bliain anuas tá Leabharlann agus oifigí an Chomhairle Condae ann. Siar an bóthar uaidh sin tá an Ionad Sláinte atá ag freastal ar an mbaile ar fad chomh maith leis na hOileáin. Lena thaobh sin tá Áras Mhic Dara - Áras don Aosach ina bhfuil conaí ar go leor ón gcéad lá a d'oscail sí.

Tá Áras Uí Chadhain ann a bhíonn ag freastal ar chúrsaí don phobal ó Ollscoil na hÉireann Gaillimh. Scoil Chuimsitheach Chiaráin a thugann óideachas do dhaltaí ó Cheantar na nOileán soir chomh fada le Ros a Mhíl, chomh maith le dhá Choláiste Samhradh do Ghaeilgeoirí.

I láthair na huaire tá Tigh Nan Dooley dhá dhéanamh suas as a nua.

Tá céad agus a naoi bliain slánaithe ag Seipéal Mhic Dara "Bail ó Dhia air".

Chomh maith le seo thuas luaite, tá Halla Pobail, Gruaigaire, dhá Ostán, cuid mhaith tithe tábhairne, Stáisiún Gardaí, Cógaslann, Ionad Níocháin, Siopaí Ceardlainne, Ollmharghaí, seirbhís Heaicní, Oifig an Phoist, Bancanna, seirbhís Taisteal, Ionad Paipéar nuachtán Gaeilge, Foinse, Ionad Aistriúchan Gaeilge, Ionad Campála, Seirbhís Leictro agus roinnt bialainn ag freastail ar an bpobal.

Le fiche bliain anuas tá ár n-imircigh ag filleadh ar ais ar a bhfód dúchais. Tá go leor daoine faoin bhfód i bhfad i gCéin, gurbh é mian a gcroí a bheith curtha sa mbaile lena muintir

I bPárthas na nGrást go gcastar sin uilig.